

Nr. 75

11 august 2020

Domnului Igor Dodon
Președintele Republicii Moldova

Doamnei Zinaida Grecianî,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Domnului Ion Chicu,
Prim-ministru al Republicii Moldova

Ref: Propuneri privind acordarea compensațiilor unice producătorilor agricoli, care cultivă sfeclă de zahăr

Stimate Domnule Igor Dodon,
Stimată Doamnă Zinaida Grecianî,
Stimate Domnule Ion Chicu,

Prin prezenta, Asociația Patronală "Camera de Comerț Americană", Asociația Businessului European, Asociația Investitorilor Străini din Moldova, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Asociația Producătorilor de Sfeclă de Zahăr Vă salută și dorim să Vă aducem la cunoștința Dumneavoastră consecințele negative ale secetei din anul 2020 asupra cultivării sfecele de zahăr, precum și propuneri privind oferirea compensațiilor unice producătorilor agricoli, care cultivă sfeclă de zahăr.

Deficitul de precipitații

Anul 2020, s-a caracterizat prin precipitații reduse nu doar în raioanele din centrul și sudul Republicii Moldova, dar și în majoritatea raioanelor din nordul Republicii Moldova, unde se cultivă sfecla de zahăr (detaliile privind cantitatea de precipitații pentru anul 2020, precum și media anuală este prezentată în tabelul de mai jos).

Luna	Multianuale	Media	Media	Media	Locatii - 2020							Media
	1995 - 2019	2017	2018	2019	Alexandreni	Balti	Falesti	Glodeni	Drochia	Donduse ni	Ocnita	2020
	Balti	5 Locatii	6 Locatii	6 Locatii								7 Locatii
Ianuarie	30,5	20,2	34,6	53,6	4,8	2,2	8,2	6,4	3,4	7,2	15,3	6,8
Februarie	28,6	22,4	44,3	23,7	41,2	38,5	41,0	33,6	36,8	45,4	36,4	39,0
Martie	27,6	46,1	63,0	14,0	20,3	17,3	13,3	17,6	29,1	25,8	27,1	21,5
Aprilie	40,9	58,0	7,5	41,4	2,9	2,0	2,7	4,4	7,2	10,4	26,9	8,1
Mai	43,3	35,0	18,1	127,6	52,7	70,1	65,9	73,5	76,8	69,5	71,7	68,6
Iunie	69,6	38,2	127,4	97,3	71,1	87,5	91,2	121,0	70,6	63,0	69,8	82,0
Iulie (27.07)	72,3	49,1	82,9	32,5	9,0	13,5	29,4	33,5	13,6	14,0	19,0	18,9
August	51,1	43,2	1,4	34,6								
Septembrie	52,8	55,0	19,2	29,6								
Octombrie	36,0	37,1	4,5	12,4								
Noiembrie	38,0	31,1	54,5	16,4								
Decembrie	33,9	39,1	31,0	19,8								
Suma de la incep. anului	312,8	269,0	377,7	390,1	202,0	231,1	251,7	290,0	237,5	235,3	266,2	244,8
Suma rel. (%)	100,0	86,0	120,7	124,7	64,6	73,9	80,5	92,7	75,9	75,2	85,1	78,3

Suma precipitațiilor în perioada lunilor ianuarie – iulie 2020 a constituit în mediu doar **245 mm** (sau **78%** față de statistica multianuală). Deficitul de umiditate în sol nu este datorat doar de lipsa precipitațiilor în

perioada de iarnă, dar și din perioada de semănare a sfecele de zahăr (lunile martie-aprilie), atunci când acesta a constituit constituit **67%**.

Situația neordinară din primăvara anului curent a determinat pierderea a circa 20% din suprafețele semănate cu sfecla de zahăr și a cauzat fermierilor pierderi directe de peste 20 milioane lei.

Regimul înalt de temperatură

Temperatura medie a aerului în luna iulie 2020 este de + 21,6°C, iar de la începutul anului constituie + 11,1°C, sau cu 1 grad mai cald decât statisticile multianuale (+ 10,1 ° C). Valorile maxime zilnice înregistrate luna iulie sunt între + 33,23°C în Fălești și + 34,57°C în Alexandreni. (În imaginile de mai jos este prezentată situația curentă privind sfecla de zahăr, care este vizibil afectată de lipsa precipitațiilor și regimul înalt de temperaturi).

Opțiuni limitate de irigare

În același timp, sursele curente de irigare (râuri și lacuri) sunt insuficiente pentru efectuarea lucrărilor de irigare. Din totalul de 13 mii de hectare semănate cu sfeclă de zahăr în anul 2020, doar o mie de hectare au posibilitatea de a iriga terenurile agricole.

Pierderi estimate de 117 milioane lei

Seceta anului 2020, a cauzat o reducere semnificativă a recoltei de sfeclă de zahăr. Estimările recoltei sunt în mediu de 25 tone/ha, astfel veniturile se așteaptă a fi la un nivel de 18 mii lei/ha. În același timp, investițiile efectuate de către producătorii agricoli în cultivarea sfecele de zahăr constituie minim 27 mii lei/ha. Respectiv se prognozează pierderi de peste 9 mii MDL/ha.

Luând în considerație că suprafața totală de sfeclă de zahăr în anul 2020 constituie 13 mii ha, **pierderile totale suportate de producătorii agricoli de la cultivarea sfeclei de zahăr se așteaptă la un nivel de 117 milioane de lei.**

Această stare de lucruri va determina producătorii agricoli să abandoneze în anul 2021 cultivarea sfeclei de zahăr. Luând în considerație că producția de sfeclă de zahăr este prelucrată în proporție de 100% pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta va duce în consecință la reducerea producției de zahăr din Moldova.

Respectiv, Republica Moldova se va transforma treptat într-o țară importatoare de zahăr, în loc ca valoarea adăugată din cultivarea sfeclei de zahăr și din producerea zahărului să fie creată în interiorul țării.

Prognozele de recoltare a sfeclei de zahăr pentru anul 2020, constituie până la 320 000 tone de sfeclă, echivalentul a circa 45 mii tone de zahăr, în condițiile în care consumul intern de zahăr constituie aproximativ 75 mii tone de zahăr.

Reducerea suprafețelor de sfeclă de zahăr va influența negativ veniturile bugetului public național

Procesatorii de zahăr și producătorii agricoli de sfeclă de zahăr achită impozite și taxe la bugetul public național cel puțin 30 milioane de lei/an.

De asemenea, producția agricolă și industrială din Republica Moldova constituie aproximativ 1.5 miliarde de lei/an, contribuind pozitiv la valoarea Produsului Intern Brut și la balanța externă de plăți.

Aspecte sociale

Procesatorii de zahăr din Republica Moldova angajează aproximativ 1 000 persoane, în afara mun. Chișinău, acolo unde ofertele de lucru sunt foarte limitate. În același timp, producătorii agricoli de sfeclă de zahăr antrenează peste 1 000 persoane în activitățile de cultivare a sfeclei de zahăr. Reducerea suprafețelor cultivate cu sfeclă de zahăr va contribui la reducerea acestor locuri de muncă, astfel încât nu se vor mai achita impozite salariale, iar persoanele disponibilizate vor fi nevoite să plece la muncă peste hotare.

Vă informăm că în anul 2019, deja a fost conservată fabrica de zahăr din Fălești. Fabricile din Drochia și Cupcini continuă să activeze în anul 2020.

Luând în considerare aspectele descrise mai sus, solicităm respectuos aprobarea unor măsuri, care vor avea drept scop stimularea producătorilor agricoli de a efectua în continuare investiții în cultivarea suprafețelor de sfeclă de zahăr, și anume:

1. Acordarea unor compensații unice de până la 5.000 MDL/ha pentru producătorii agricoli care au cultivat sfeclă de zahăr atât în anul 2020 și care vor continua cultivarea sfeclei de zahăr în anul 2021. Suportul se poate acorda prin compensarea în sumă de până la 5 mii lei/ha pentru procurarea semințelor de sfeclă de zahăr pentru anul 2021.
2. Diminuarea cotei TVA de la 20% la 8% pentru importurile și livrările de îngrășăminte, ierbicide și pesticide (produse care sunt utilizate doar de către producătorii agricoli), ceea ce va reduce valoarea investițiilor producătorilor agricoli în culturile anului 2021.

AmCham Moldova
fighting for your business

EUROPEAN
BUSINESS
ASSOCIATION

ASOCIAȚIA
BUSINESSULUI
EUROPEAN

3. Implementarea măsurilor care vor contribui la dezvoltarea irigațiilor suprafețelor agricole:
- Asigurarea cu apă pentru irigare a fermierilor din râurile Prut, Nistru, iazuri, precum și alte corpuri acvatice;
  - Majorarea suportului statului la procurarea dispozitivelor de irigare prin mărirea plafonului subvenției până la 1,5 milioane lei, subvenționarea construcției bazinelor de acumulare a apelor pentru irigare cu coparticiparea statului la nivel de 4 milioane per obiect;
  - Elaborarea și aprobarea unei Strategii de dezvoltare a gospodării apelor și a hidroameliorației în Republica Moldova pentru anii 2020-2030, cu evaluarea potențialului hidrologic, rezervelor apelor subterane și terestre, identificarea măsurilor de dezvoltare și utilizare rațională a obiectelor acvatice de acumulare a apelor, concentrarea mijloacelor financiare de la Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (AIPA); Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD; 4Proiectul Creșterii Producției Alimentare 2 KR;

În speranța că Veți da curs demersului, Vă mulțumim anticipat și suntem la dispoziția DVS pentru orice informații suplimentare!

Cu deosebite considerațiuni,

Mila Malairau
Director executiv, AmCham

Mariana Rufa
Director executiv, EBA

Ana Groza
Director executiv, FIA

Olesea Cotoman
Director executiv, UPZM

Alexei Chiriac
Președinte Asociația Producătorilor de Sfeclă de Zahăr

Semnat din numele asociațiilor,

Ana Groza

Director executiv FIA